

Komünistlikten sanık olanların duruşmasına devam edildi

Gizli Türkiye Komünist Partisi kurmaktan ve bu partiye inisap etmekten sanık 167 kişinin muhakemelerine dün başlandı, fakat sanıkların hüviyetlerinin tesbiti geç vakte kadar bitmediğinden muhakeme bu sa bah saat 9.30 a talik edildi.

Muhakeme başlamadan önce,

sanıklar, Harbiyede Birinci Ordu Müfettişliği karargâh binasında hazırlanan mahkeme salonundaki, arkalarına isimleri yazılı etiket yapıştırılmış olan yerlerine oturtulmuşlardı. Hâkimler kürsüsünün arkasına yine büyük bir Türk Bayrağı gerilmişti. Dinleyicilere tahsis edilen yer daha erken saatlerden itibaren tamamen dolmuştu. İçeri girmek imkânını bulamayan bir kısım dinleyici de kapılara yığılmışlar, bir şeyler duymaya çalışıyorlardı. Sanıklar ve bilhassa Dr. Sevim Tarı çok neşeli görünüyorlardı. Bilindiği gibi, 15 ekim 1953 perşembe günü başlayan muhakemelerinde, sanıklar Albay Yusuf Özsan, Binbaşı Rıza Özdemir ve Duruşma Hâkimi İzzet Cebeden müteşekkil Ankara Garnizon Komutanlığının 2 numaralı mahkemesini reddetmişlerdi. Bunu nazarı itibara alan Ankara Garnizon Komutanlığı red talebini tetkik ettirmek üzere, Reis Albay Vasfi Tunçay, âza Binbaşı Fevzi Altınok, Askerî Adli Hâkim Hasan Gürsel'den müteşekkil yeni bir heyet kurmuştur. Yeni heyet dün saat 14 de, red talebi hakkında verdiği kararı sanıklara bildirmişti.

Bu kararda, ileri sürülen red di hâkim talebindeki esasların birer birer tahlil edilerek yetersizlikleri belirtilmiş ve Albay Yusuf Özsan başkanlığındaki mahkemenin dâvaya bakmaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Kararın okunmasını müteakip konuşan Reis Albay Vasfi Tunçay şunları söyledi:

«— Muhakemeye eski heyetin devam etmesini temin maksadıyla, duruşmayı 15 dakika tehir ediyorum.»

15 dakika sonra Reis Albay Yusuf Özsan, âza Binbaşı Rıza Özdemir ve duruşma hâkimi İzzet Cebeden müteşekkil eski heyet yerlerini aldılar ve muhakemeye devam edildi. İddia makamını Halil Ölçer işgal ediyordu.

Sanıklardan İhsan Hasırcı ve Hayati Denizkusku haklarındaki tekemmül ettirilen evrak Savcının talebiyle dosyaya konduktan sonra hâkim İzzet Cebeden ara kararı verdi:

«Gereği düşünüldü: Evvelki celsede adli âmirlığe iadesine karar verilen evrakın duruşma safhasına ait kısımlarının ikmâl edildiği anlaşıldığından bu evrakın dosyasına konulmasına, dosya tetkikatından maznunlardan Turhan Sacit Baykara'nın avukatı İhsan Tüzel, Balkar Yekebaş'ın avukatı Hilmi Kirelli, Suavi Barutçuoğlu'nun avukatı Halûk Barutçuoğlunun müdafilik taleplerine, Ankara Garnizon Komutanlığı tarafından gerekli müsaadenin verildiği anlaşıldı.»

Mahkemede avukat Hilmi Kirelli Nuran Ertanın avukatı Emin Abdullah Özerol, Dr. Şefik Hüsnünün avukatı Hakkı Değmer (Şefik Hüsnünün kardeşi) hazır bulunuyorlardı.

Bundan sonra mütalâası sorulan Savcı şunları söyledi:

«— Avukat Hakkı Değmer ile avukat Emin Abdullah Özerol'un, bu dâvada avukatlık yapmak için henüz müsaade gelmediğinden salonda vekil sıfatıyla bulunmaları caiz değildir. Bu avukatlar muameleleri tamamlanana kadar samim arasında bulunabilirler.»

Savcıdan sonra söz alan avukat Emin Abdullah Özerol mahkemede kalmakta ısrar ettiyse de hâkim şu kararı bildirdi:

«Gereği düşünüldü: Askerî Muhakeme Usul Kanununun 206 nci maddesine göre, böyle dâvalarda vekil olmak için sanığın muvafakati kâfi olmayıp, avukat tutma taleplerine adli âmirlığe karar verileceğinden Hakkı Değmer ile Emin Abdullah'ın şimdilik dâvaya kabullerine imkân olmadığına karar verildi.»

Hüviyetlerin tesbiti

Avukat Emin Abdullah ile avukat Hakkı Değmer müdafiler yerinden çıkarıldıktan sonra sanıkların hüviyetlerinin tesbitine başlandı. Hüviyet tesbitine Zeki Baştımdardan başlandı:

— Adınız?

— Zeki.

— Soyadınız?

— Baştımar.

— Babanızın adı?

— Mehmet.

— Doğum yeriniz?

— Sürmene.

— Doğum tarihiniz?

— 1321.

— Ananızın adı?

— Hayriye.

— Evli misiniz?

— Bekâr.

— Tahsil dereceniz?

— Yüksek.

— İşiniz?

— Mütercim.

— Tevkifinizden önceki ikametgâhiniz?

— Kaliteryada öğretmen Emin Beyin evinde kiracı.

— Mahkûmiyetiniz?

— Yok.

— Oturun.

Bundan sonra aynı şekilde hüviyetleri tespit edilen sanıklar şunlardır:

2 — Halil Yalçinkaya, 1929 da komünistlikten 4 seneye mahkûm olmuş.

3 — Mehmet Bozşık, 1928 de 6 aya mahkûm.

4 — Mihri Belli, yüksek tahsilli, kendi ifadesine göre, 1944 de İleri Gençlik Birliği adında «demokratik ve antifaşist» bir derneğin mensubu olduğu için Örfi İdare Mahkemesi tarafından 2 seneye mahkûm.

5 — Dr. Şefik Hüsnü Değmer, yüksek tahsilli, 1925 de İstiklâl Mahkemesi tarafından 15 seneye, 1928 de işçi hareketinden 6 aya, 1947 de komünistlikten 5 yıla mahkûm.

6 — Reşat Fuat Baraner, mütercim, 1930 da 4 seneye, 1937 de 6 aya, 1944 de 7 sene 3 aya mahkûm.

7 — Celâl Zühtü Bencici, 931 de 7 sene 6 aya mahkûm.

8 — Abdülkadir Demirkan yüksek tahsilli, askerî öğretmen

9 — Kemal Ergin, sahtekârlıktan 1 sene 2 aya mahkûm.

10 — Enver Gökçe, yüksek tahsil, Kadurğa Talebe Yurdunda idare memuru.

11 — Şevki Akşit, lise tahsilli işportacı.

12 — Bilâl Şen yüksek tahsilli 1945 de 6 aya mahkûm.

13 — Recep Akesi, yüksek tahsilli 1945 de 6 aya mahkûm.

14 — Şehamettin Bakırsan, hukuk fakültesinden mezun, 950 de 9 aya mahkûm.

15 — Hayati Sencer, lise tahsilli, memur.

16 — Recep Yelkenkaya,

17 — Faik Şekeroğlu.

18 — Nihat Tunalı, lise mezunu 1946 da 2,5 seneye mahkûm.

19 — Mustafa Arkavi, lise mezunu, 1945 de İleri Gençlik Birliği faaliyetinden Örfi İdare Mahkemesi kararıyla 6 aya, 946 da Emekçi Partisi yüzünden 3 sene 9 aya mahkûm.

20 — Ahmet Özdemir.

21 — Oruçali Tütenkesen, lise mezunu, iktisat fakültesinde talebe.

22 — Abuzer Özdemir, lise mezunu Teknik Üniversitede talebe.

23 — Ferit Teksoy, lise mezunu mütercim, 1944 İleri Gençlik Birliğinden 2 seneye mah-

24 — İlhan Berktaş, lise mezunu, Teknik Üniversitede talebe. 25 — Vecdi Özgüner, lise mezunu, Tıp Fakültesinde talebe.

26 — Şaban Ormanlar, lise mezunu, Güzel Sanatlar Akademisinde talebe.

27 — Kadri Çokuğurlu, bütün işçisi, 1933 de komünistlikten 4 seneye mahkûm.

28 — Kadri Buldu, bütün işçisi, 1933 de komünistlikten 4 sene 6 aya mahkûm.

29 — Mustafa Özçelik, bütün işçisi, 1949 da 3 yıla mahkûm.

30 — İdris Erdinc, şoför.

31 — Seyit Atılal, bütün işçisi 1932 de 4 seneye mahkûm.

32 — Mustafa Toprak, bütün işçisi, 1933 de 4,5 seneye mahkûm.

33 — Arif Nanak, bütün işçisi.

34 — Mehmet Üstüner, bütün işçisi.

35 — Halil Çalışır, tramvay biletçisi.

36 — Salih Basdurak, orta tahsilli bütün işçisi.

37 — Tahir Hallaçoğlu, bütün işçisi.

38 — İbrahim Atılal, bütün işçisi.

39 — Eşref Bilkiye, bütün işçisi.

40 — Hasan Doğruyol, bütün işçisi.

41 — Hüseyin Özaksel, bütün işçisi.

42 — Emin Atılal bütün işçisi.

43 — Sîheyî Terek, orta tahsilli, Şehir Tiyatrosunda dekoratör, 1950 de 1 yıla mahkûm.

44 — Dündar Baştınar lise mezunu, kamaş tâciri, İleri Gençlik Derneği hâdisesinden 2 seneye mahkûm.

45 — Veysel Akkaş, Hukuk Fakültesinde talebe, 1950 de 6 aya mahkûm.

46 — Vâhe Damgacıyan, orta tahsilli, katariferci.

47 — Kâzım Yelkenkaya, orta tahsilli, sepetçi.

48 — Selâhattin Akarışık orta tahsilli, kurduracı, 1944 de 6 aya mahkûm.

49 — Nuran Bozer, Tıp Fakültesinde talebe.

50 — Sevinç Tanık, Tıp Fakültesinde talebe.

51 — Melâhat Türksal, yüksek tahsilli.

52 — Sevim Tari, yüksek tahsilli, serbest doktor.

53 — Nuran Ertan, yüksek tahsilli.

54 — Muzaffer Eren, orta tahsilli, Denizcilik Bankasında personel memuru.

55 — Sıdıka Umud, lise mezunu, Dil, tarih — Coğrafya Fakültesinde talebe.

56 — Mübeccel Kıray, yüksek tahsilli Amerikan Haberler Bürosunda Kültür İşleri Müşaviri.

57 — Gülören Özdemir, Hukuk Fakültesinde talebe.

58 — Macit Bilge, inşaat teknisyeni.

59 — Cazım Aktimur, lise mezunu, tüccar, 1925, 1930, 1931 de komünistlikten 4 seneye mahkûm.

60 — Ahmet Bilge, inşaat teknisyeni.

61 — Fazıl Barkan, inşaat teknisyeni.

62 — Kâmil Aker, Karşıyaka Orman Bölge Şefi.

63 — İhsan Tonas, işçi, 1932 de katillikten 8 sene 4 aya mahkûm.

64 — Doğan Çetiner, yüksek tahsilli, Devlet Karayollarında memur.

65 — Bekir Karayel, orta tahsilli, «Zafer» gazetesinde mürettip.

66 — Sabahattin Dikmen, lise mezunu, muhasebeci.

67 — Hayati Tüzün, orta tahsilli, Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğünde arşiv memuru.

68 — Cemil Toygar, T. B. M. Meclisi Basımevî idare memuru.

69 — Mustafa Kolkır, gazete bayii.

70 — Asım Akşar, lise mezunu, matbaacı, yedek subay.

71 — Hüseyin Arıkçay, kunduracı.

72 — Turhan Baykara, yedek subay talebesiyken tevkif edilmiş.

73 — Kenan Toksal, Hukuk Fakültesinde talebe.

74 — Yakup İrgat, inşaat işçisi.

75 — Musa Emre, marangoz. Saat 16.25 de duruşmaya 10 dakika ara verildikten sonra hüviyet tesbitine devam edildi:

76 — Suavî Barutçuoğlu, Hukuk Fakültesinde talebe.

77 — Zekâi Özgene (hasta olduğu için muhakemeye gelememişi anlaşıldı).

78 — Ekrem Apak, Hukuk Fakültesinde talebe.

79 — Tayyar Uslu, yüksek tahsilli, İş Bankasında memur.

80 — Oğuz Eren, lise mezunu, Devlet Denizyollarında memur.

81 — İbrahim Kıray, yüksek tahsilli, Tıp Fakültesinde asistan.

82 — Muammer Tanıkan, bütün işçisi.

83 — Arif Damar, orta tahsilli, şair, işportacı.

84 — Ahmet Konuk, bakkal.

85 — Ahmet Bacak, bütün işçisi.

86 — Hasan Tekarmağan, amele.

87 — Hüseyin Alkaranfîl, bütün işçisi.

88 — Cemal Çokran, bütün işçisi.

89 — Hasan Tartı, demirci.

90 — Tahsin Güzelifilibe, seyyar satıcı.

91 — İsmet Oran, seyyar satıcı.

92 — Hasan Küçükpomak, bütün işçisi.

93 — Hüseyin Pekhamarat, bütün işçisi.

94 — Hüseyin Uysal, bütün işçisi.

95 — Yaşar Beyazteke, bütün işçisi.

96 — Turgut Akalın, lise mezunu, Tıp Fakültesinde talebe.

97 — Ahmet Fırıncı, orta tahsilli, derici 1932 de 4 sene 1946 da da 4 seneye mahkûm.

98 — Omer Lütfî Tunçay, yüksek tahsilli, B. M. Meclisinde arşiv memuru.

99 — Tefvik Dilmen, lise mezunu, muamelecî, 1944 de 1 seneye komünistlikten, ayrıca evrak zayıyından 3 seneye mahkûm.

100 — Bekir Kenan Yaşlıçam, orta tahsilli, Çankaya Arazi Ka-

dastro Müdürlüğünde fen memuru.

101 — Süleyman Salter, orta tahsilli, Devlet Demiryollarında memur.

102 — Salih Çakır, Tıp Fakültesinde talebe.

103 — Mümtaz Göktürk, yüksek tahsilli, Ankara Halk Sandığında şef.

104 — Aydemir Kandemir, lise mezunu, Sümerbankta muhasebe memuru.

105 — Kemal Bekir Özmanav, Devlet Tiyatrosunda aktör.

106 — Kâmurân Baştuji, Tıp Fakültesinde talebe.

107 — Hilmi Artan, Dil - Tarih Fakültesinde talebe.

108 — Faruk Oral, yüksek tahsilli, komünistlikten 2 sene 4 aya mahkûm, karar temyizde.

109 — Arif Önal, lise mezunu plân teknisyeni.

110 — Mehmet Ruhi Su, yüksek tahsilli, Devlet Operasında artist.

111 — Raci Dinçer, lise mezunu, 1950 de neşren komünizm propagandası yapmaktan 16 aya mahkûm.

112 — Saim Altınış, yüksek tahsilli, Çalışma Bakanlığı müfettişi.

113 — Vasfi Yükselsoy, orta tahsilli askerken tevkif edilmiş.

114 — Hasan Kaşaracı, fabrikatör, 1934 de 3 sene 4 aya mahkûm.

115 — Halim Spatar, Tıp Fakültesinde talebe.

116 — İsmet Meriç, orta tahsilli.

117 — Arif Çalışkan, işçi.

118 — Mehmet Sonugür, İktisat Fakültesinde talebe.

119 — Hüsnü Onat, Hukuk Fakültesinde talebe.

120 — Emin Emek, terzi.

121 — Salâhattin Soylu, orta tahsilli, fabrikatör.

122 — Erdoğan Berktaş, yüksek tahsilli, avukat.

123 — Turhan Tuna, Devlet Konservatuvarında orkestra keman asistanı.

124 — Orhan Suda, İstatistik Genel Müdürlüğünde memur.

125 — Şükrü Başar, Kömür Tevzi Müessesesinde memur.

126 — İsmail Ayyıldız, seyyar kitapçı.

Hüviyet tesbiti buraya gelince hâkim şu kararı tevhim etti :

«Gereği düşünüldü: Vaktin geç olması sebebiyle, duruşmanın 20 ekim 1953 salı günü saat 9.30 a bırakılmasına karar verildi. Usulen ve âlenen tevhim edildi.»

Muhakemeye bugün saat 9.30 da devam edilecektir.

Aydoğan ÖNOL

VATAN 20 EKİM 1953

DÜNKÜ DURUŞMADA HÜVİYET TESBİTİ

